

I hörnet på Folkets hus parkering

1992 står Kalix nya Folkets hus klart i kvarteret Ripan. Då är alla fastigheter som tidigare funnits i detta kvarter (tidigare kvarter XIV) borta, inlösta av Kalix kommun. Mer om detta kan ni läsa i boken "Gamla och nya miljöer i Kalix.

På P O Hallmans byggnadsplan från 1904 finns 5 tomter utritade i detta kvarter, nr 76-80. Skall här berätta lite mer om tomten 80.

P O Hallmans byggnadsplan för Kalix stadfästes 1905 och Nederkalix Kommun kunde börja sälja tomterna 1907 via dess kommunalnämnd. Detta efter att lagfart beviljats den 13 april 1907.

Tomterna Nr 76 och 80 ligger intill varann utmed de senare namngivna Fredsgatan och Brunnsgatan. På dessa tomter finns både hus och uthusbyggnader inritade. Här har alltså bott folk före 1904.

I Nederkalix AIIa:12 (1900-1911) sid 186 noteras kronolänsman Kar Gustaf Svenonius med familj bo på tomt nr 80. De kom till Kalix från Arjeplog år 1881. Till att börja med bodde de i Näsbyn men flyttar 1887 till kyrkobordet och till denna plats som 1904 kallas tomt nr 80. De förfogade nog även över området intill, i byggnadsplan kallad tomt nr 76.

Det grundar jag på att efter Svenonius död 1909 kommer familjen Ekmark in i bilden. Änkan efter

Kvarteret XIV, senare kallat Ripan ser vi mitt i bilden ovan som är ett utsnitt ur Hallmans Byggnadsplan gjord 1904. Tomt nr 80 är belägen på Folkets hus parkering längst i hörnet mot nordväst.

Kronolänsman Svenonius var född i Nederluleå 26 april 1847 och avled i Kalix 14 dec 1909.

S. K. Ekmark

EKMARK, SOFIA KRISTINA,

rikstelefonist, f. 7/II 1883 i Skogså, Norrbottens län, dotter till sågverksägaren L. O. Ekmark o. h. h. Hilda Margareta, f. Schlytern.

Inträdde i tjänst 1901 som lokaltelefonist i Töre, rikstelefonist i Kalix 1918.

sågverksägaren i Skogså Leo Ekmark, Margreta Schlytern, med barnen Agnes, Sofia och Leo flyttar från Töre samma år till Kalix och dottern **Sofia** köper den 6 november 1911 tomt nr 80 och samtidigt även tomt nr 76. Svenonius hade alltså inte hunnit köpa tomten av kommunen där de bodde på Kyrkobordets mark. De här två tomterna var tillsammans på 3271 m2 och kostade 756 kr och 68 öre.

Här bor systrarna Agnes och Sofia Ekmark åtminstone fram till ca 1940.

Agnes var lärarinna och Sofia var telefonist.

Systrarna Ekmark flyttade nämligen tvärs över Brunnsgatan och till kvarteret Lodjuret. Möjligen tog de med sig den lilla stuga som fanns på tomt 76 och den stod länge kvar bakom det Nilssonska hyreshuset. Agnes Ekmark dog 1956 och Sofia dog 1969. En tid härefter flyttades till den lilla stugan till Stråkanäs.

Omkring 1940 verkar chauffören *Signar Karlsson* ha köpt tomten nr 80. Adressen var Brunnsgatan 10. Han ägde en period även Nynäs besinstation som då fanns på tomten väster om Föreningshuset. Signar Karlsson dör 1971. Han var född i Näsbyn.

Och någon tid därefter kommer yrkesläraren *Sven Åman* hit till Brunnsgatan 10. Kommunens planer på ett Folkets hus gör att de på 1980-talet löser in tomten.

Tomten nr 76 förvärvades av Muraren *Axel Persson* omkring 1940. Han synes ha byggt en ny villa på denna tomt. Denna tomt och de övriga i denna rad fick lämna plats för Centrumvägen som byggdes bakom det nya Folkets hus.

Signar J. Karlssons Bilskola (Kalix Bilaffär), Kalix.

Rörelsen startades av dess nuvarande ägare 1929. Bilskolan är försedd med erforderligt undervisnings- och åskådningsmaterial samt Chevroletbil med dubbelkommando. Utbildade elever tills dato c:a 300. Även bilförsäljning.

KARLSSON, SIGNAR JOHANNES, bilskolechef, Kalix. Född 17/9 1901 i Norrbottens län. Bedrivit droskbilrörelse 1929—44, anställd hos Häggströms bilbolag som bilmontör och försäljare 1923—29. Chef och instruktör i ovanst. företag sedan 1929.

Nedan ser vi Axel Perssons hus på tomten 76 vid Fredsgatan, det första till höger. Bilden är från 1952.

Här i hörnet där nu är parkering vid Folkets hus stod villan där läraren Sven Åman senast bodde men som troligen var den bostad dit kronolänsmannen Svenonius flyttade Nedan bilden färglagd.

